

Rannikkosukeltajat ry

Turku 28.5.2003

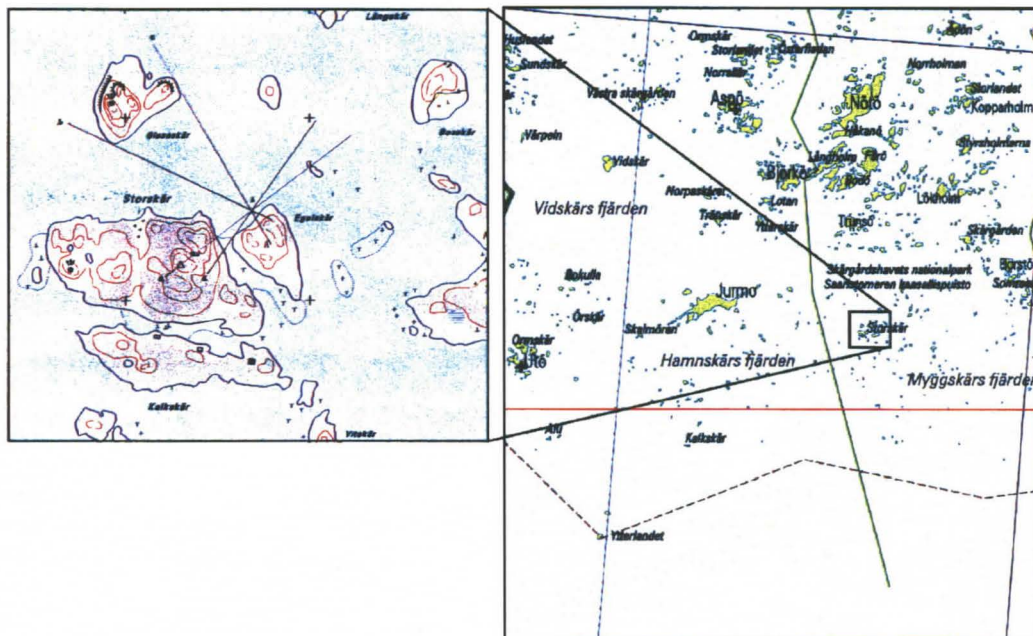
Timo Kytölä  
 Uudenkylänrinne 47  
 20960 Turku 96  
 puh. koti/fax 02 2588658  
 puh. työ 040 5325455  
 e-mail [timo.kytola@nic.fi](mailto:timo.kytola@nic.fi)

Kaj Enholm  
 Pietarink. 3 A 3  
 20320 Turku 32  
 puh. 02 2392 345  
 työ 02 330 6956 / 0400 446 106  
 e-mail [kaj.enholm@leirasfinland.fi](mailto:kaj.enholm@leirasfinland.fi)

Suomen Merimuseo  
 Hylkysaari  
 00570 Helsinki

Metsähallitus  
 Etelä-Suomen luontopalvelut  
 21660 Nauvo

## Inventointiraportti kaudelta 2000 ja 2001: EGELSKÄR, Saaristomeri



Kuva 1. Kohdealue yleiskartalla

## Tiivistelmä

Saaristomeren alueella, Storskärin saariryhmään kuuluvan Egelskärin rannassa tehtiin v.1996 erittäin merkittävä esinelöytö. Pienen kallioluodon rannasta seitsemän metrin syvyydestä löytyi useita saviastioita ja niiden sirpaleita sekä 60 senttimetriä korkea ja halkaisijaltaan 50 senttimetriä oleva kirkon kello.

Löytäjät nostivat alueelta kaksi saviastiaa ja toimittivat ne Suomen merimuseolle. Merimuseon teettämä lämmäätitys ajoitti astiat keskiaikaisiksi.

Museoviraston edustaja pyysi vuonna 1998 turkulaista Rannikkosukeltajat ry:tä tekemään löytöalueesta alustavan inventoinnin. Yhdistys jätti Suomen merimuseolle 30.04.1999 päivätyin Egelskärin löytöaluetta käsittelevän inventointiraportin.

Inventointia ja dokumentointia veden alla jatkettiin vuosina 2000 ja 2001 Rannikkosukeltajat ry:n toimesta. Tarkoituksena oli edelleenkin Suomen merimuseon luvalla jatkaa alueen kajoamatonta inventointityötä.

Tutkimuskaudella 2000 inventointia kohtasi kuitenkin vaikea ongelma. Itämeren rehevöitymisen seurauksena syntyneet runsaat leväkukinnat olivat kuollessaan laskeutuneet löytöalueen pohjaan peittäen sen paksulla levämatolla. Havaintojen tekeminen levämaton alta kajoamatta kohteeseen osoittautui mahdottomaksi eikä inventointia voitu jatkaa.

Alueen pohjalle laskeutuneet kuolleet leväkukinnat aiheuttivat kenttäkaudella 2001 edelleen harmia inventoinnin osalta. Löytöalueen inventointia päätettiin ulottaa rannan tuntumassa alueille joissa kuollutta levämattoa ei esiintynyt. Inventointialueen painopisteen siirtäminen toi esille uusia havaintoja. Noin neljä metriä kellosta pohjoiseen rinteeseen alapuolelta kahdentoista metrin syvyydestä, löytyi rykelmä työstettyjä kivaihioita. Noin kolmekymmentä metriä löytöalueesta koilliseen sijaitsevasta kallionjyrkänteen suojasta, yhdeksän metrin syvyydestä, löytyi useita puisia rakennneosia. Kenttäkauden pääpainoksi asetettiin uusien löytöjen tutkiminen ja niiden dokumentointi.

Tämä raportti on jatkoa kauden 1998:n raportille ja se kattaa kausien 2000 ja 2001 toiminnan.

Rannikkosukeltajat ry:n tarkoituksena on tulevaisuudessa edelleenkin Suomen merimuseon luvalla jatkaa alueen kajoamatonta dokumentointityötä.

## Sisällysluettelo

<b>1. RANNIKKOSUKELTAJAT RY.....</b>	<b>4</b>
<b>2. EGELSKÄR PROJEKTI .....</b>	<b>4</b>
2.1 PROJEKTIN LYHYT ESITTELY .....	4
2.2 YHTEYS ALKUPERÄISEEN PROJEKTISUUNNITELMAAN .....	4
2.3 KENTTÄKAUDEN –98 VAIHEISTUS JA JATKOTUTKIMUSTEN SOVELTAMINEN .....	5
2.4 PROJEKTIN JATKAMINEN .....	6
<b>3. KOHDEALUE .....</b>	<b>6</b>
3.1 LÄHIYMPÄRISTÖN HISTORIAA .....	6
3.2 STORSKÄRIN SAARIRYHMÄ .....	6
3.3 EGELSKÄR.....	7
3.4 LÖYTÖALUE .....	8
<b>4. KENTTÄKAUSI 1998 .....</b>	<b>8</b>
4.1 KENTTÄKAUDELTA 1998 KÄYTETTÄVISSÄ OLEVAT TULOKSET.....	9
<b>5. KAUSIEN 2000 JA 2001 TUTKIMUSSTRATEGIAT.....</b>	<b>9</b>
5.1 TAVOITTEET/ RESURSSIT .....	9
<b>6. KENTTÄKAUSI 2000.....</b>	<b>10</b>
6.1 TAVOITTEET.....	10
6.2 TOIMINTA.....	10
<b>7. TULOKSET JA HAVAINNOT .....</b>	<b>11</b>
<b>8. KENTTÄKAUSI 2001 .....</b>	<b>11</b>
8.1 TAVOITTEET.....	12
8.2 TOIMINTA.....	12
8.3 TULOKSET .....	13
<b>9. KÄYTETYT DOKUMENTOINTIMENETELMÄT KAUSINA 2000 JA 2001 .....</b>	<b>13</b>
9.1 MITTAUS .....	13
9.2 VEDENALAINEN KUVAUS.....	14
9.3 SUKELLUKSET JA MUUT KENTTÄTYÖT.....	14
9.4 KÄYTETTY KALUSTO.....	14
<b>10. KAUSIEN 2000 JA 2001 TULOKSET JA TULOSTEN DOKUMENTOINTI.....</b>	<b>15</b>
10.1 ESINE JA ESINEOSAHAVAINNOT .....	15
10.1.1 Puurakennneosat .....	15
10.1.2 Kartio.....	17
10.1.3 Kivirykelmä.....	17
10.1.4 Kivipaasi.....	18
10.1.5 Löytöjen sijoittuminen inventointialueelle.....	18
10.2 VIDEO- JA STILL KUVAT .....	18
10.3 PIIRROKSET .....	19
10.4 YHTEENVETO JA KOMMENTIT.....	19
<b>10. LIITTEET .....</b>	<b>20</b>
11. OHEISTETUT LIITTEET.....	20
12. TOISAALLA OLEVAT LIITTEET .....	20

## **1. Rannikkosukeltajat ry.**

Rannikkosukeltajat ry on vuonna 1982 perustettu sukellusseura.

Seuran tarkoituksena on sukellustoimintamuotojen kehittäminen ja vedenalaisen tutkimuksen edistäminen.

Seura organisoii vedenalaisprojekteja tutkimuksen ja tieteen aloilta.

Tavoitteena ja päämääränä on luoda käytettävissä olevilla kalustoilla ja menetelmillä mahdollisimman korkealaatuista ja kattavaa tutkimusaineistoa kulloinkin meneillään olevasta projektista.

## **2. Egelskär projekti**

Rannikkosukeltajat ry vastaanotti vuonna 1998 museoviraston edustajalta pyynnön inventoida ja raportoida veden alta Egelskärin luoteisrannasta vuonna 1996 löytynyt irtoesine löytöalue.

### ***2.1 Projektin lyhyt esittely***

Alueella tehtyjen ensimmäisten havainnointisukellusten jälkeen vuonna 1998 yhdistys päätti laatia Egelskärin löytöalueelle projektisuunnitelman, jonka pohjalta tuleva sukelluskausi toteutettaisiin.

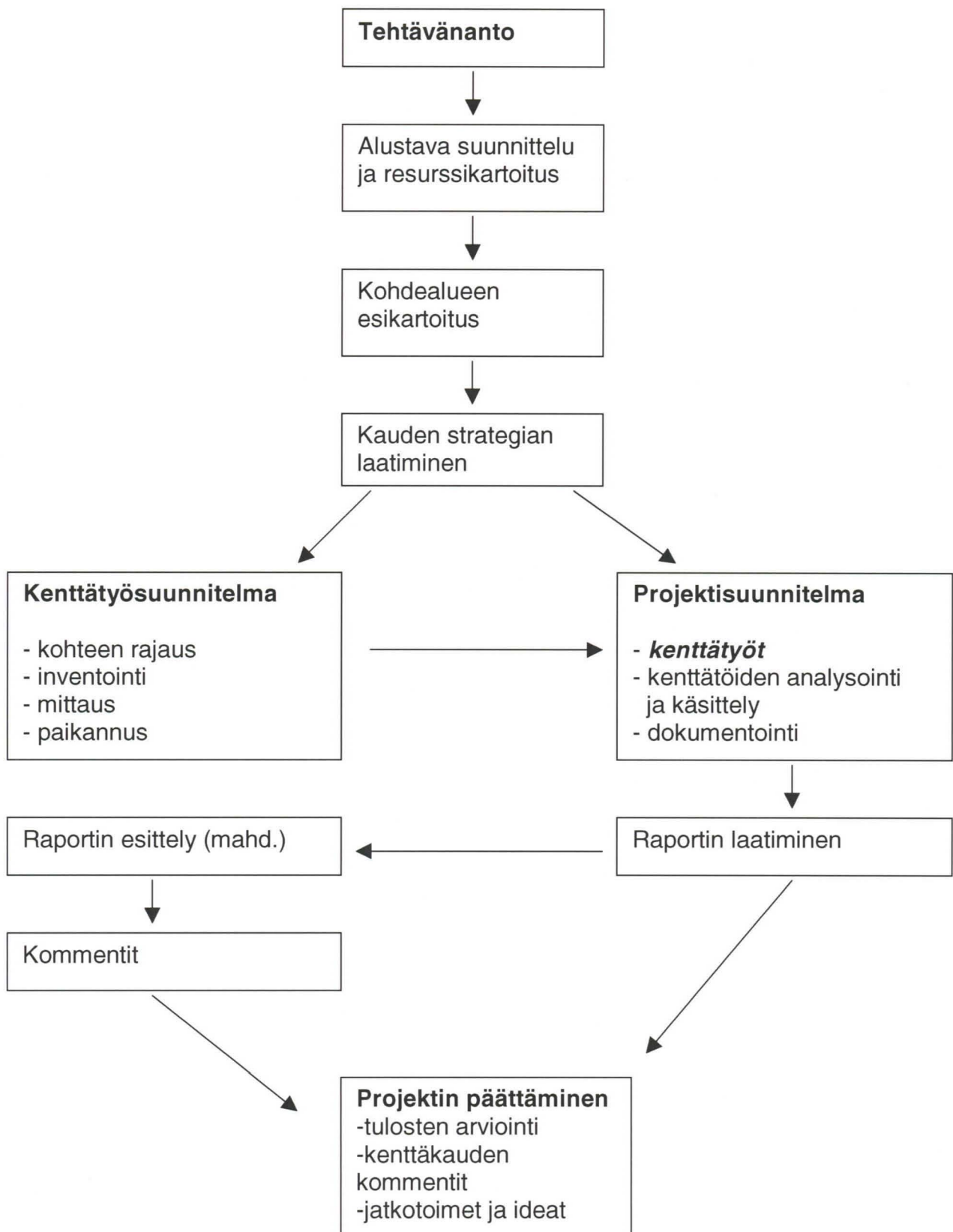
Esikartoitussukellusten aikana kertyneet havainnot ja kohdealueelta saatu yleiskäsitys olivat pohjana projektisuunnitelmaa tehtäessä. Tavoitteena oli luotettavan yleiskartoituksen muodostaminen löytöalueesta ja sen ympäristöstä. Jatkotoimenpiteet huomioiden toiseksi tavoitteeksi asetettiin karttaluonnoksen laatiminen löytöalueesta.

Projektisuunnitelmassa kohteen etäinen sijainti edellytti suunnittelemaan tulevat toiminnot mahdollisimman hyvin etukäteen, jotta jokaisella käynnillä alueella voitaisiin toimia mahdollisimman tehokkaasti. Hyvä näkyvyys alueella vähensi turvallisuusriskejä ja matala veden syvyys mahdollisti pitkähkötkin sukellusajat.

### ***2.2 Yhteys alkuperäiseen projektisuunnitelmaan***

Vuoden 2000 ja 2001 kenttäsuunnitelmat päätettiin toteuttaa jatkamalla vuonna 1998 laadittua projektisuunnitelmaa. Projektin laajuus ja kenttäkauden lyhyys vuonna 1998 osoittivat, ettei alueelle suunniteltuja toimintoja voitu toteuttaa yhdessä kaudessa. Siksi tulevien kausien toiminnot päätettiin suunnitella alkuperäisen projektisuunnitelman mukaisesti ajoittamalla toiminnot pitemmälle aikajaksolle.

### 2.3 Kenttäkauden –98 vaiheistus ja jatkotutkimusten soveltaminen



Kuva 2. Karkean tason vuokaavio Egelskär -projektin projektihallinnasta.

## **2.4 Projektin jatkaminen**

Rannikkosukeltajien jäsenet olivat jo vuonna 1998 inventointia suorittaessaan todenneet Egelskärin löytöalueen erittäin haastavaksi ja mielenkiintoiseksi tutkimuskohteeksi.

Suomen merimuseolle jättämässään raportissa yhdistys totesi alueen olevan kulttuurihistoriallisesti erittäin merkittävä ja ainutlaatuinen. Raportin loppulausunnossa esitettiin inventoinnin jatkamista löytöalueella. Merimuseon kanssa käytyjen jatkokeskustelujen kannustamana Rannikkosukeltajat jatkoivat alueen kajoamatonta inventointityötä vuosina 2000 ja 2001.

## **3. Kohdealue**

Projektin kohdealue sijaitsee Nauvon kunnan ulkosaaristossa n. 17 merimailia Korppoon pääsaaresta etelään. Merikartassa kohdealue sijoittuu paikkaan 59° 49, 10´ N , 21° 47,92´ . GPS paikanmääritysjärjestelmän mukaan paikka sijaitsee alueella 59° 49,089´ N , 21°47,740´ E

### **3.1 Lähiympäristön historiaa**

Saaristomeren asema keskiajalla liikenteen jonkinlaisena solmukohtana on monen historiantutkijan mielestä ollut erittäin merkittävä.

Tanskalaisessa 1200 – luvulta peräisin olevassa itineraariossa, jota pidetään vanhimpana kirjallisena lähteenä kuvattaessa Suomenlahden rannikon meriväyliä, löytyy neljätoista mainintaa rannikoltamme. Tässä todennäköisesti Fransiskaaniin 1300-luvun alussa kirjaamassa selostuksessa kuvataan meritietä Tanskan Blekingestä Ruotsin rannikkoa pitkin Ahvenanmaan kautta Eestin Revalsburgiin. Kirjoituksen sisällössä on löydettävissä historiallista, teologista sekä geografista aineistoa.

Storskärin saariryhmää ei tässä reittiselostuksessa mainita, mutta aivan alueen läheisyydessä olevista Aspasundista (Aspö), Revholmista, Malmöstä (Korppoossa) ja Jurmosta löytyy maininnat. Reittiselostuksessa mainituissa paikoissa on ollut myös luonnonsatamia, joten vain noin noin merimailin päässä Jurmosta itään sijaitseva suojaava Storskärin saariryhmä on varmasti tullut myös huomioiduksi keskiajalla hyvänä satamapaikkana.

### **3.2 Storskärin saariryhmä**

Storskärin saariryhmä koostuu usean eri saaren muodostamasta kokonaisuudesta. Alueelle nimensä antanut Storskäriä ympäröivät pohjoisessa korkea Glasaskär, idässä loiva Egelskär ja etelässä suojaava Kalkskär. Saariryhmä on tarjonnut oivan suojan saariston asukkaille kalastus-

ja metsästysmatkoilla. Storskärillä ja Kalkskärillä on havaittavissa useita pienten rakennusten perustuksia. Näitä pieniä tulisijoilla varustettuja kalamajoja kalastajat ja metsästäjät käyttivät yöpymiseen ulapan äärellä. Kalkskärillä on edelleenkin yksi kunnossapidetty kalamaja jota saariston asukkaat käyttävät linnustaessaan erikoisoikeuksin aikaisin keväällä ja myöhään syksyllä.



Kuva 3: Ilmakuva lännestä Itään Storskärin saariryhmästä.

### **3.3 Egelskär**

Egelskär on loivasti merestä nouseva silokallioluoto vailla puustoa ja pensaistoa. Mannerjää on vetäytyessään hionut sen melko matalaksi ja laakeaksi. Saaren lakipiste on vain noin 5 metriä merenpintaa korkeammalla. Luoteisrannan paljaaksi huuhtoutuneessa kalliossa on parinkymmenen metrin levyinen louhikkouoma. Se on muodostunut pääasiassa 1-2 metrin läpimittaisista pyöreäköistä hioutuneista kivistä. Tämä louhikko jatkuu pinnan alla joskin pienemmistä kivistä koostuen.

Egelskär saaren eteläpuoli on matalaa kivikkoa ja moreenia. Tänne meri on kuljettanut laivoilta peräisin olevan hylkytavarana lisäksi kuollutta rakkolevää, kotiloita ja simpukoita. Louhikossa kasvaa meriastereita ja merisaunioita, muutama merikaalin varsi ja karkeata rantaheinää. Ylempänä kallionkoloissa kasvaa maksaruohoa ja sammalia.



Kuva 4: Egelskärin luoteisranta louhikkoineen.

### **3.4 Löytöalue**

Egelskärin lounaisrinteen silokallio jatkuu viettävästi veden alla. Rantaviivan tuntumassa, matalassa vedessä on kallion päällä sedimenttiä ja kookkaita hioutuneita kiviä kooltaan aina 50 – 70 cm läpimitaltaan. Rinteen jyrkimmässä kohdassa koilliskulmassa, kallion päällä ei ole sedimenttiä eikä irtokiviä. Kellon suupuolella, rinnettä lounaaseen edetessä alkaa pohja laskea jyrkemmin noin kahdeksan metrin syvyydessä. Näin se laskee 12 – 14 metrin syvyyteen kunnes tasoittuu hieman.

## **4. Kenttäkausi 1998**

Kartoitussukelluksilla vuonna 1998 kävi selvästi ilmi, että suurin osa löydöistä sijaitsi enintään viiden metrin säteellä kellosta. Koska kaikki esineet tai esineosat kelloa lukuun ottamatta olivat ainakin osittain pohja-ainekseen hautautuneita, voitiin olettaa alueen ulkopuolellakin olevan peitossa tai huonosti näkyviä esineitä ja esineosia. Tutkimusluvan ollessa eikajoava painopiste oli löytöalueella asetettava aivan kellon lähituntumaan juuri näkyvien esineiden vuoksi. Inventointialueeksi valittiin kellon lähiympäristö, alue enintään viiden metrin säteellä kellosta.



Käytännön kenttätöiden sujuvuuden vuoksi valittiin pääkiintopisteeksi piste valukellon kruunun kohdalta. Vaikka kello on helposti siirrettävissä alustaltaan otettiin asia huomioon ja tarvittaessa kiintopiste voitaisiin sijoittaa paikalleen ilman kelloakin. Tällä seikalla on oma merkityksensä myös jatkotutkimusten kannalta, mikäli kello nostettaisiinkin.

Paikanmäärityksessä käytettiin prismaattista läpisyuntimakompassia ja pääsuuntimien lisäksi otettiin myös tarkistussuuntimia. Kompassisuuntimat siirrettiin peruskartalle kompassivirheet huomioiden (Nak, Nilk ja Nek). Lisäksi paikanmäärityksessä käytettiin 50 metrin kelamittaa.

Kellon positio pinnalta mitattiin pienestä lippupoijusta, joka oli ankkuroitu kellon kruunun viereen. Suuntimia on otettu tarkasti tunnettuun kolmiomittaustorniin ( $x = 6634096.845$   $y = 1544648.179$  ja  $z = 13.75$ ) Storskärin laelle, sekä lähistön saarten jyrkästi laskeviin reunoihin. Kellon etäisyys Egelskärin rantaviivasta on mitattu kelamitalla ja todettu sen olevan 26 metriä (huom. pinnalla).

#### **4.1 Kenttäkaudelta 1998 käytettävissä olevat tulokset**

- Selvitys alueen historiasta ja taustatiedoista
- Paikannus kohdealueesta
- Pohjaprofiili kohdealueesta
- Kirjatut esinehavainnot
- Kuvatut esinehavainnot
- Mitat kirkonkellosta
- Piirros kirkonkellosta
- Mosaiikkikuva kellon ympäristöstä

### **5. Kausien 2000 ja 2001 tutkimusstrategiat**

Egelskärin löytöalueen osoittauduttua erittäin haastavaksi ja mielenkiintoiseksi, päätti Rannikkosukeltajat ry. anoa Suomen merimuseolta alueelle tutkimusluvat myös vuosiksi 2000 ja 2001. Alueen inventointia jatkettiin alkuperäistä projektisuunnitelmaa noudattaen.

#### **5.1 Tavoitteet / resurssit**

Kenttäkausille asetettu päätavoite oli edelleenkin luotettavan yleiskartoituksen muodostaminen löytöalueesta ja sen ympäristöstä. Tavoitetta toteutettiin dokumentoimalla näkyvissä olevia esineitä ja esineosia sekä määrittämällä samalla niiden positiot mahdollisimman hyvin.

Toimintaryhmän omana tavoitteena oli parantaa ja kehittää käytännön vedenalaisia dokumentointimenetelmiä ja soveltaa niitä kohteella. Kausien toiminta rakentui edelleenkin kajoamattoman tutkimuksen pohjalle.

Molempien kenttäkausien työt perustuivat ainoastaan muutamien henkilöiden toimintaan. Kohdealueen sijainti kaukana ulkosaaristossa edellytti kenttätöihin osallistujilta useamman päivän yhtäjaksoista sitoutumista ja vapaaikaa muilta töiltä.

## **6. Kenttäkausi 2000**

Uusi toimintoja haittaava ongelma oli alueen veden runsas leväkukinta ja siitä aiheutuneet näkyvyyshaitat ja pohjasaskeumat. Aktiviteetteja rajoittivat myös tuuliset päivät jotka estivät paikalle pääsemisen tai siellä toimimisen. Kauden 2000 toiminta ajoitettiin vesien kirkastuttua leiriin joka pidettiin syksyllä päivien ollessa valitettavasti jo lyhyimmillään.

### **6.1 Tavoitteet**

Kenttäkauden 2000 tavoitteena oli jatkaa alueen inventointia ja määrittää näkyvissä olevien esineiden positiot.

### **6.2 Toiminta**

Heinäkuun 17. päivänä aloitettiin kohteella vuoden 2000 kenttäkausi. Saaristomerellä edellisinä kesän aikana runsaina esiintyneet leväkukinnot olivat kuollessaan laskeutuneet löytöalueen pohjalle, peittäen kohteen paksulla elottomalla levämatolla. Havaintojen tekeminen levämaton alta ei ollut mahdollista. Yhdistyksen inventointiluvan perustuttua ns. kajoamattomaan tutkimukseen, ei aluetta peittänyttä levämattoa poistettu, vaan oli odotettava levän mahdollista häviämistä virtauksien ja tuulten myötä.

Heinäkuun 29. päivänä alueella käytiin tarkastamassa kohteen levätilanne. Kuollut levämatto ulottui edelleen kahdeksan metrin syvyyteen eikä keramiikkaesineistä pystytty tekemään havaintoja.

Lokakuun 6 – 9. päivänä toteutettiin kenttäkauden varsinainen tutkimusleiri. Aluetta peittänyt levämatto oli osaksi hävinnyt ja kohdetta päästiin kuvaamaan video- ja stillkameroilla. Tutkittaessa löytöaluetta havaittiin puuaines- ja metalliosia mutta ruukun sirpaleista muodostunutta alaa ei löydetty. Kivisauvojen todettiin liikkuneen edellisestä kerrasta. Kahta vuonna 1998 havaittua hiekan päälle nostettua ruukkua ei löydetty vaikka etsintäalue ulotettiin myös syvemmälle.

Sukellushavaintojen kirjausten yhteydessä ryhmän toimesta todettiin yksimielisesti; alueella tehdyt havainnot eivät olleet yhteneviä aikaisemmin tehtyjen havaintojen kanssa. Astioita ja niiden osia ei voinut havaita kohteella enää yhtä suurissa määrin kuin vuonna 1998, jolloin Rannikkosukeltajat poistuivat alueelta edellisen kerran.

Lokakuun 9. päivänä soitti tutkimusluvan vastuuhenkilö Timo Kytölä kohteelta Suomen merimuseoon tutkija Maija Fastille ja kertoi sukellusryhmän tekemistä poikkeavista havainnoista. Samassa puhelinkeskustelussa päätettiin tehtyjen havaintojen perusteella lopettaa syksyn leiri.

Lokakuun 10. päivänä pyysi tutkija Maija Fast Timo Kytölän kanssa asiasta uudelleen käydyn puhelinkeskustelun yhteydessä Rannikkosukeltajia tekemään kirjallisen ilmoituksen löytöalueen havainnoista. (Liite)

## 7. Tulokset ja havainnot

Saaristomeren runsaiden leväkukintojen jäljiltä Egelskärin löytöalueen pohjaan laskeutuneet kuolleet leväainekset peittivät kohteet ja estivät niiden havainnoinnin kenttäkauden alussa. Aktiviteetit alueella oli siirrettävä tämän seurauksena myöhäissyksyyn, ajankohtaan jolloin leväongelmat olivat vähäisimmillään.

Syksyn tutkimusleirin ensimmäisillä sukelluksilla tehdyt esinehavainnot poikkesivat kuitenkin oleellisesti aikaisemmin vuonna 1998 tehdyistä havainnoista. Leirin ohjelmaa jouduttiin muuttamaan ja leiriläisten oli keskityttävä tekemään havaintovertailuja vuonna 1998 tehtyjen havaintojen kanssa.

Tutkimusleirin tuloksena yhdistys jätti Suomen merimuseolle 15.10.2000 päivätyyn ilmoituksen, jossa todettiin, ettei alueella tehty havainnot olleet yhteneviä aikaisemmin tehtyjen havaintojen kanssa. (Havaintoilmoitus liitteenä) Ilmoituksen yhteydessä toimitettiin merimuseolle alueelta kuvattu leikkaamaton videofilmi, josta ilmeni kohteen tila 7. päivänä lokakuuta.

Lokakuun 25 – 27. päivänä kävivät merimuseon edustajat Matias Laitinen ja Pekka Paanasalo suorittamassa löytöalueella tarkastussukelluksia Timo Kytölän avustamana, havaintoilmoituksen aiheuttaman epävarmuuden poistamiseksi.

Havainnoinnin helpottamiseksi alueelta poistettiin Rannikkosukeltajien kohteella käyttämä mittaruudukko. Tarkastussukellukset ulotettiin saaren pohjoiskärkeen asti, jonka tuntumassa oltiin tehty puuainehavainto. Sukellusten yhteydessä mitattiin mm. havaittavissa olevien kohteiden etäisyydet kellosta. Matias Laitinen toimi kenttätyövastaavana ja hän laati Suomen merimuseolle raportin tarkastussukellusten tuloksista.

## 8. Kenttäkausi 2001

Kenttäkauden 2001 työt jakautuivat pidemmälle aikavälille keskikesästä aina syksyyn asti. Varsinainen leiri pidettiin kuitenkin syksyllä kirkkaimpien vesien aikaan.

## 8.1 Tavoitteet

Kenttäkauden 2001 päällimmäisenä tavoitteena oli luoda alueen pohjasta karttaluonnos, johon näkyvissä olevat astiat ja esineet sijoitetaan.

## 8.2 Toiminta

Heinäkuun 3. päivänä aloitettiin vuoden 2001 kenttäkausi. Aluetta peitti edelleenkin kuollut levämatto ja paksu sedimenttikerros. Levämaton alta ei astioista eikä niiden osista voinut tehdä havaintoja. Leväkertymän laajuuden ja määrän vuoksi päätettiin mosaiikkikuvaa käyttää apuna luotaessa alueesta pohjakarttaa. Pohjasta tehtiin karttaluonnos jonka perusteella tarkastettiin mosaiikkikuvan vasemmanpuoleiset ruudut A ja C. Levämatto vaikeutti kivien tunnistamista ja paikantamista siinä määrin, ettei em. ruutujen pohjakartasta saanut täysin luotettavaa.

Heinäkuun 4. päivänä tarkastettiin mosaiikkikuvan perusteella tehdyt karttaluonnoksen oikeanpuoleiset ruudut B ja D. Levämaton alta ei voinut tunnistaa kiintopisteitä, joten kuvan kohdistaminen kiertymän varalta oli mahdotonta.

Sukellukset päätettiin tämän johdosta suunnata saaren pohjoiskärkeen, paikkaan josta edellisenä vuonna oli paikallistettu puisia rakenneosia. Pystysuoran viisi metriä korkean kalliojyrkänteen alapuolelta, 9,9 metrin syvyydestä, kahden kallion muodostamasta levättömästä solasta, löytyi neljä työstettyä puista rakenneosaa. Suurimman rakenneosan vierestä sedimentin alta pystyi lisäksi tunnistamaan yhden tasaisen puuosan yläpinnan. Havaintojen jälkeen keskityttiin tutkimaan rakenneosia. Alueen pohjakartan piirtäminen päätettiin siirtää ajankohtaan jolloin keramiikka-alueella ei esiinny enää levähaittoja.

Heinäkuun 5. päivänä mitattiin ja piirrettiin rakenneosia ja määriteltiin niiden sijainnit ja syvyydet. Solan pohjalta, aivan pystysuoran kalliojyrkänteen etelänpuoleisen seinämän vierestä, löydettiin vahvasti ruostunut kartion mallinen pyöreä esine, halkaisijaltaan noin 60 senttimetriä. Sen vieressä oli pohjaa vasten sedimentin peittämä, todennäköisesti metallinen, noin 40x40 senttimetrin taso.

Heinäkuun 6. päivänä mitattiin puisia rakenneosia ja metallikartiota. Kartion halkaisija etureunasta on noin 60 senttimetriä ja se kapenee oman pituutensa 70 senttimetrin matkalla noin 40 senttimetriin.

Heinäkuun 7. päivänä tarkastettiin kellon ympäristöä ja yritettiin tunnistaa levämaton alta astioita ja niiden osia. Sukelluksilla tehtiin kaksi varmaa ruukkuhavaintoa ja paikannettiin kivasauvojen löytöalue. Yksi kivasauva havaittiin veteen viettävän silokallion rajasta.

Heinäkuun 18. päivänä käytiin kohteella tarkastamassa ja kuvaamassa alueen levätilanne.

Elokuun 22. päivänä merimuseon edustajat Riikka Ihamäki ( nyk. Alvik ) ja Minna Koivikko ( nyk. Leino ) olivat Rannikkosukeltaja Timo Kytölän mukana kolmen päivän tutustumismatkalla Egelskärin löytöalueella. Riikka Ihamäki laati matkan tuloksista ja havainnoista kenttäraportin merimuseolle.

Lokakuun 19 – 21. päivänä alueella pidettiin kauden varsinainen tutkimusleiri. Leirin tehtävät painottuivat vedenalaisen kuvamateriaalin hankkimiseksi alueen uusista esinelöydöistä. Kohteet päätettiin kuvata sekä video- että still kameroilla. Egelskärin pohjoiskärjen läheltä, yhdeksän metrin syvyydestä, löydetyt neljä puista rakenneosaa kuvattiin keino- ja päivänvalossa kahta eri objektiivia käyttäen. Puuaineosien läheisyydestä löytynyt lieriömäinen esine dokumentoitiin myös kuvaamalla. Suurinta, rakenteellisesti mielenkiintoisinta, puuesinettä kuvattiin lisäksi videokameralla.

Kirkonkellon ympäristössä näkyvissä olleita ruukkuja ja niiden osia kuvattiin sekä keino- että päivänvalossa. Kellon alapuolelta 12 metrin syvyydestä löytynyt kivirykelmä kuvattiin keinovalossa. Ajan salliessa sukellettiin Storskärin koilliskärjen ja Egelskärin löytörinteen välinen linja. Saarten välisestä syvänteessä 23 metrin syvyydessä havaittiin harmaa teräväkärkinen 5 x 5 x 40 cm kivipaasi.

### **8.3 Tulokset**

Ruukkujen löytöaluetta koko kauden peittänyt paksu levämatto esti inventointityön suorittamisen kellon lähistöllä. Puiset rakenneosat saaren pohjoiskärjessä sen sijaan olivat puhtaat levämatosta, joten syksyn leirin aktiviteetit painotettiin tälle alueelle.

Puisia rakenneosia dokumentoitiin mittaamalla ja kuvaamalla. Tämä raportti on laadittu sukelluksilla tehtyjä mittauksia, muistiinpanoja ja piirroksia apuna käyttäen sekä veden alla otettuja kuvia tulkitsemalla.

## **9. Käytetyt dokumentointimenetelmät kausina 2000 ja 2001**

### **9.1 Mittaus**

Puisista rakenneosista piirrettiin veden alla luonnokset piiruslevylle, johon suoritettavat mittaukset kirjattiin. Mittoina käytettiin millimetriasteikolla merkittyjä kahden metrin taittomittoja ja senttimetriasteikolla merkittyä viiden metrin teleskooppista lattamittaa. Syvyyssmittaukset tehtiin digitaalisella Suannon syvyyssmittarilla.

## 9.2 Vedenalainen kuvaus

Kuvaukset suoritettiin vedenalaista kameraa käyttäen. Valaistuksena käytettiin vallitsevaa päivänvaloa tai vedenalaisen kameran omaa salamalaitetta. Digitoitujen kuvien CD :n kuvaluetteloon on merkitty kulloinkin käytetty valaistuksen laatu. Videokuvaus suoritettiin vallitsevassa päivänvalossa. CD toimitettiin merimuseoon Riikka Alvikille kesällä 2002.

## 9.3 Sukellukset ja muut kenttätyöt

Kohdealueelle mentäessä ilmoitauduttiin merivartiostolle aina puhelimitse ja kerrottiin oleskelun tarkoitus sekä voimassa olevat luvat tunnuksineen. Alueen valvontaa helpottaaksemme kuvailimme ilmoittautumisen yhteydessä kulloinkin käyttämämme veneen tuntomerkit. Ilmoitus merivartiostolle tehtiin myös alueelta poistuttaessa.

Sukellukset alueella koostuivat pääasiassa kuvauksista, havainnoinneista, mittauksista ja kaluston siirtelyistä.

Kohteille sukeltettiin veneestä, joka ankkuroitiin inventointialueen viereen siten että löytöalue jäi veneen ja Egelskärin rannan väliin. Veneen paikallaan pysyminen varmistettiin vielä useilla kiinnitysköysillä.

## 9.4 Käytetty kalusto

Kuvauskalusto veden alla:

- Nikonos V
- UW –Nikkor f 15mm / 1:2,8
- UW –Nikkor f 20mm / 1:2,8
- UW –Nikkor f 35mm / 1:2,5
- Nikonos Speedlight SB-105
- Nikon 6300 video / va kotelo

Mittauskalusto veden alla:

- lattamitta teleskooppi 5 m
- merkintäpoijuja, a' 2 l + 2 m poijuköysi ja 3 kg ankkuripaino
- 50 m kelamittoja
- 2 m kokoontaitettavia mittoja
- piirustuslevyjä kynineen
- Va –kompassi, Suunto
- syvyysmittari, Suunto

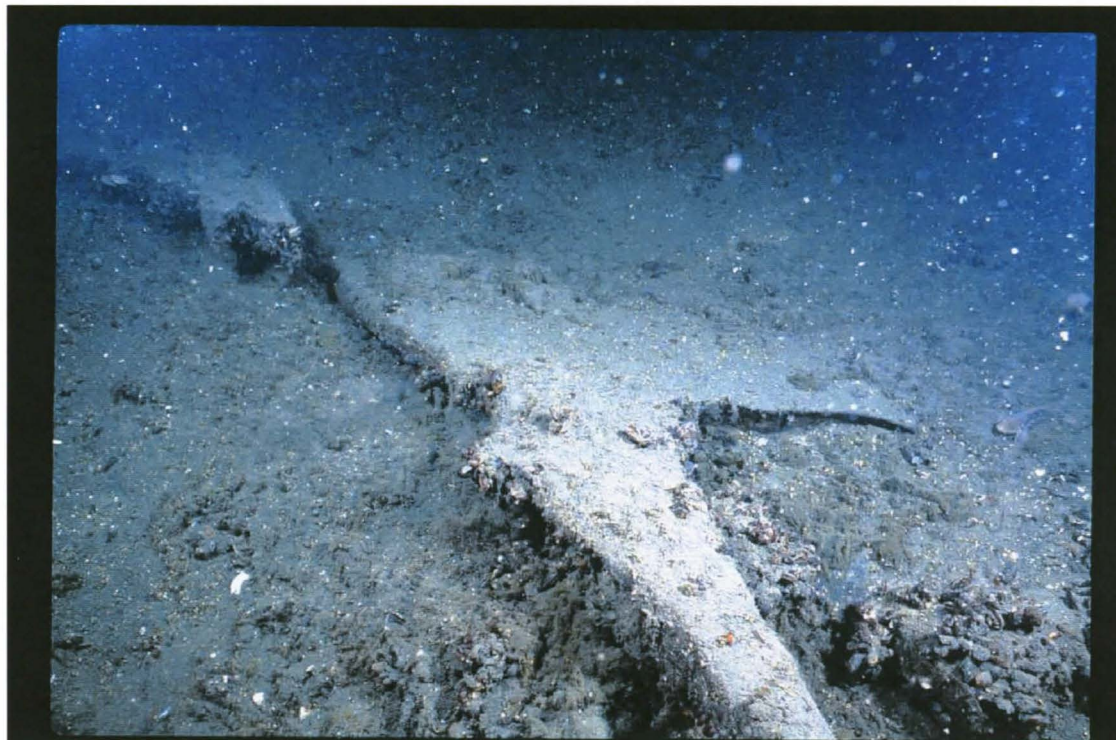
## 10. Kausien 2000 ja 2001 tulokset ja tulosten dokumentointi

### 10.1 Esine ja esineosahavainnot

#### 10.1.1 Puurakenneosat

Egelskärin pohjoiskärjen luoteisreunassa, kahden kalliojyrkänteen muodostamassa solassa, 9 – 11 metrin syvyydessä, osaksi sedimenttiin uponneena, makaa jonon muodossa neljä selvästi erottuvaa puista rakenneosaa.

- Syvimmällä kohtaa, 11,0 metrin syvyydessä, on leveä lapamainen puutaso jonka sedimentistä näkyvällä sivulla on 75 senttimetriä pitkä varsimainen rakenne. Vaikka näkyvissä olevan lavan koko on noin 45 x 45 senttimetriä, ei siinä ole havaittavissa liitosrakenteita. ( CD kuvaluettelo No: 19 )



CD kuvaluettelo No: 19

- Jonomuodostumassa 10,5 metrin syvyydessä, on vankkarakenteinen, näkyvältä osaltaan 120 senttimetriä pitkä, hieman kaareva, rakenneosaa. ( CD kuvaluettelo No: 21 )
- Suurin puurakenneosista makaa 9,9 metrin syvyydessä, linjassa muiden puuosien kanssa. Tämä 20 senttimetriä korkean ja 30 senttimetriä leveän rakenneosan kokonaispituus on noin 2,45 metriä ja se kapenee molemmista päistään miltei symmetrisesti aina 4 x 4 senttimetriin asti.

Rakenteen keskivaiheilta, 60 senttimetrin matkalta, puuainesta on työstetty pois korkeussuunnassa tasaisesti kymmenen senttimetriä, jolloin rakenteen alaosan vahvuudeksi tälle alueelle on jäänyt 10 senttimetriä. Kolotun alueen keskellä, hieman pitkittäislinjan toisessa sivussa, on ovaalin muotoinen, puuaineksen läpi ulottuva pystysuuntainen reikä. Reiän halkaisija pitkittäissuunnassa on 18 senttimetriä ja poikittaissuunnassa 14 senttimetriä. Rakenneosassa on havaittavissa useita vaikeita työstövaiheita vaatineita yksityiskohtia. Kappaleen päähän muodostuvan kartion ylätasoa päältä on porattu pitkittäissuuntaisesti jatkuva, halkaisijaltaan noin viisi senttimetriä oleva reikä, joka ulottuu aina kolotun alueen pystyleikkaukseen asti, tosin halkaisijaltaan huomattavasti pienempänä. Kolotun alueen vastakkaisen puolen pystyleikkauksessa on samassa linjassa syväälle pitkittäisesti puuhun ulottuva toinen reikä, jonka vierestä pystyleikkauksen molemmat yläkulmat on koverrettu voimakkaasti molemmin puolin. Kappaleen reiättömässä kärjessä kartion alaosassa on havaittavissa kaksi noin kolmekymmentä senttimetriä pitkää poikittaiskoloa. Varmuutta, onko rakenneosa molemmista päistään alaosastaan symmetrisesti samanlainen, ei sukelluksilla voitu todeta, koska rakenneosa on hautautunut toisesta päästään sedimenttiin. ( CD kuvaluettelo No: 5, 22-27, 38 )



CD kuvaluettelo No: 23

- Matalimmalla kohtaa, 9,4 metrin syvyydessä, linjassa muiden puuosien kanssa, näkyy sedimentistä 2,7 metrin matkalla, 15 senttimetriä leveä päästään lautamainen rakenneosa, jonka toinen pää hautautuu sedimenttiin. Noin 55 senttimetriä kappaleen näkyvän osan keskikohdan toisella puolella on puuaineksen läpi ulottuva ovaalinmuotoinen reikä.



### 10.1.2 Kartio

Solan pohjalta, aivan pystysuoran kalliojyrkänteen eteläpuoleisen seinämän vierestä, 10 metrin syvyydestä, löydettiin vahvasti ruostunut kartion mallinen pyöreä esine.

- Kartion halkaisija on etureunasta noin 60 senttimetriä ja se kapenee oman pituutensa 70 senttimetrin matkalla noin 40 senttimetriin. Kartion vieressä, ilmeisesti osittain sen alla, on pohjaa vasten ohut sedimentin peittämä, todennäköisesti metallinen, kooltaan noin 30 x 30 senttimetriä oleva taso. ( CD kuvaluettelo No: 5 )

### 10.1.3 Kivirykelmä

Kellosta viistosti luoteeseen, rinteän alaosassa, 12 metrin syvyydessä, on kivirykelmä jonka joukossa saattaa olla myös puuainesta.

- Noin 1 x 1 metrin alalla on useita kappaleita noin 20 senttimetriä pitkiä ja 3 x 5 senttimetriä vahvoja kiviaihioita. Rykelmä on kasautunut osaksi päällekkäin ja niiden asennoissa voi havaita symmetrisyyttä. ( CD kuvaluettelo No: 39, 40 )



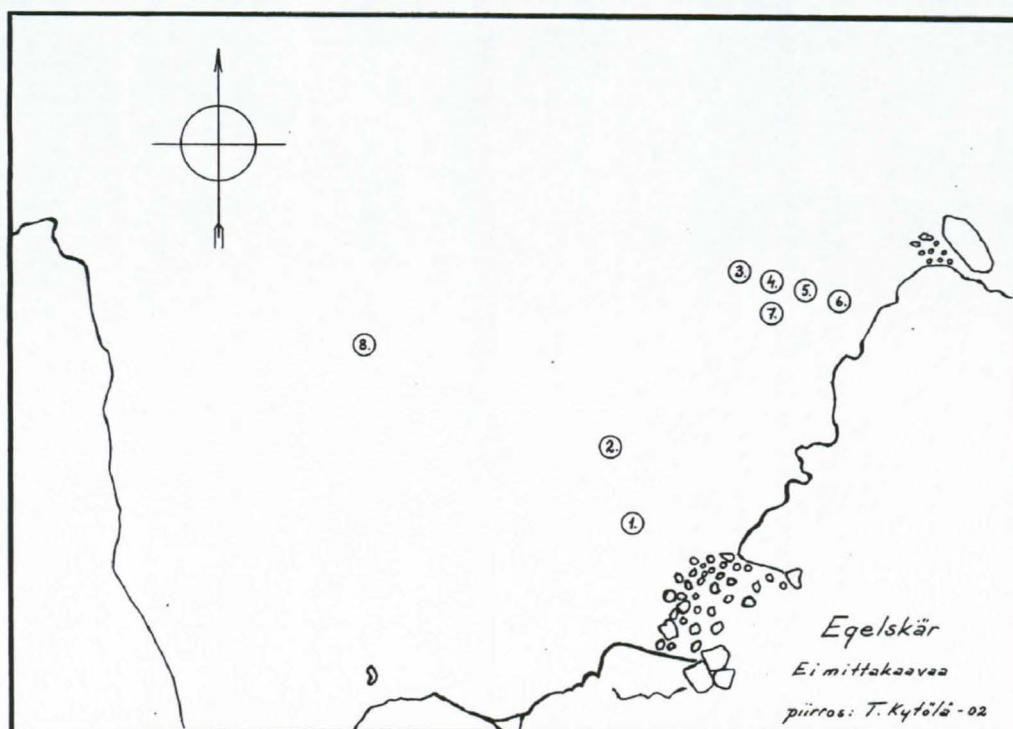
CD kuvaluettelo No: 39

### 10.1.4 Kivipaasi

Storskärin koilliskärjen ja Egelskärin löytöalueen välisen linjan keskellä, syvänteessä 23 metrin syvyydessä, on ainakin yksi kivipaasi.

- Harmaata kiviainesta oleva kivipaasi on teräväkärkinen 5 x 5 senttimetriä paksu ja noin 40 senttimetriä pitkä.

### 10.1.5 Löytöjen sijoittuminen inventointialueelle



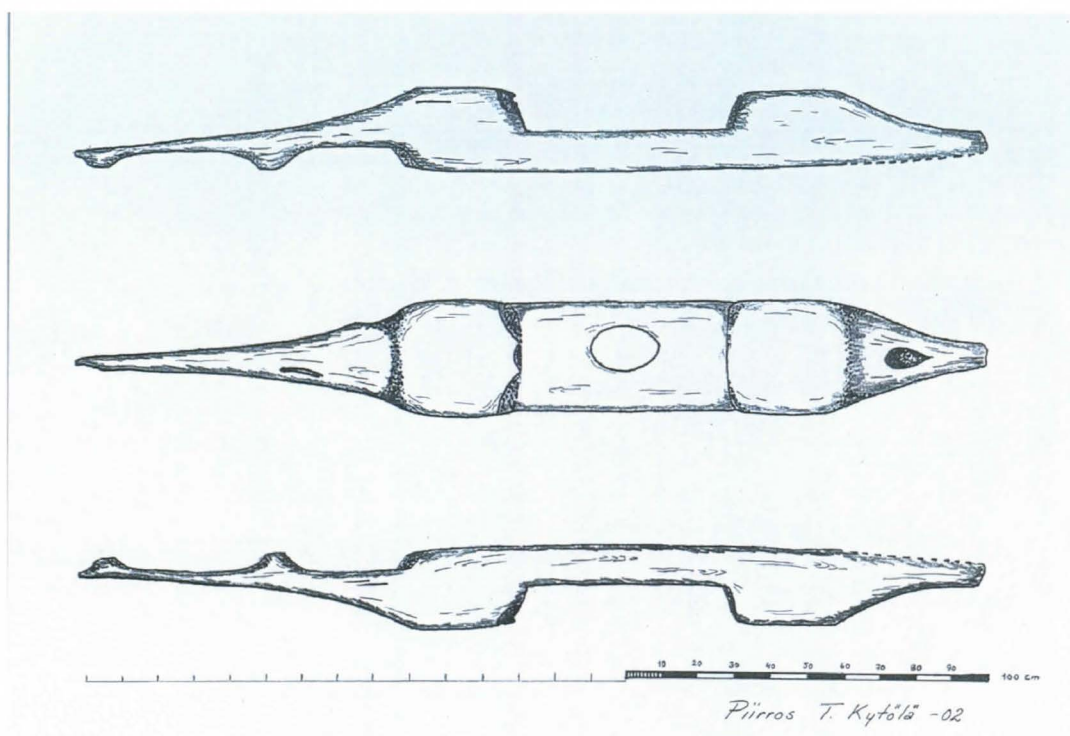
Karttapisteet:

1. Kello
2. Kivirykelmä (CD 39, 40)
3. Puinen rakenneosa (CD 19)
4. Puinen rakenneosa (CD 21)
5. Puinen rakenneosa (CD 5, 22-27, 38)
6. Puinen rakenneosa
7. Metallinen kartio (CD 5)
8. Kivipaasi

## 10.2 Video- ja still kuvat

Leikkaamaton videomateriaali jätettiin 15.10.2000 merimuseolle.  
Still-kuvamateriaali toimitettiin merimuseoon 24.4.2002 Riikka Alvikille.

### 10.3 Piirrokset



Yllä näkyviltä osiltaan ja mittojen sekä still-kuvien perusteella piirretty puosan mittakuva.

### 10.4 Yhteenveto ja kommentit

Tämä raportti pohjautuu niihin muistiinpanoihin, dokumentteihin ja havaintoihin jotka Egelskärin inventointialueella kauden 2000 ja 2001 aikana tehtiin, sekä veden alla että pinnalla otettuihin kuviin.

Kauden 1998 inventoinnin perusteella totesimme, että Egelskärin löytörinteen näkyvät esine- ja esineosalöydöt olivat keskittyneesti pienellä kellosta 5 metrin säteellä olevalla alueella.

Heikosti havaittavien esinelöytöjen perusteella oletimme, että vastaavanlaisia esineitä on hautaantuneena pohjan ohueen sedimentti- ja moreenikerrokseen vielä alueen ulkopuolellakin.

Kauden 2000 ja 2001 inventoinnin perusteella voimmekin todeta Egelskärin löytöalueen olevan oletettua laajempi. Saaren pohjoiskärjen tuntumasta veden alta löytyneet puiset rakenneosat lisäävät käsittääksemme alueen merkitystä entisestään.

Koska tähän mennessä löytyneiden puisten rakenneosien määrä on pieni, on täysin oletettavaa, että löytöalueen ulkopuolella on vielä löytämättömiä rakenneosia. Näiden informatiivisesti tärkeiden osien paikallistaminen saattaisi tuoda erittäin olennaista tietoa aluksen rakenteesta.

Rannikkosukeltajat ry on valmis jatkamaan tulevanakin kenttätutkimuskautena Suomen merimuseon luvalla pyyteetöntä alueen inventointityötä.

Koska Egelskärin löytöalue on kiistatta esinelöytöineen kulttuurihistoriallisesti erittäin arvokas esitämmekin alueen inventointia edelleen jatkettavaksi.

## **10. Liitteet**

### ***11. Oheistetut liitteet***

Tutkimusluvut

Sukellusluvut

Havaintoilmoitus

CD –kuvatiedosto

Piirrokset

Yhteystiedot

### ***12. Toisaalla olevat liitteet***

Kenttäraportti (25-27.10 2000) Laatija Matias Laitinen / Suomen Merimuseo

Kenttäraportti (22-24. 8 2001) Laatija Riikka Alvik / Suomen Merimuseo

14.7.2000

19/307/2000



Timo Kytölä  
Rannikkosukeltajat ry  
Uudenkylänrinne 47  
20960 Turku  
puh 040 5325455

VIITE / REFERENS Tutkimuslupa-anomuksenne 12.7.2000

ASIA / ÄRENDE **Tutkimuslupa rauhoitetuille vedenalaisille muinaisjäänöksille Nauvossa ja Dragsfjärdissä**

Rannikkosukeltajat ry anoo tutkimuslupaa neljälle muinaismuistolain (295/63) rauhoittamalle kohteelle Nauvossa ja Dragsfjärdissä. Kohteet ovat:

- 1. Nauvon ulkosaaristo: haaksirikkopaikka Storskärin viereisen Egelskärin pohjoisrannalla.**
- 2. Dragsfjärd: ns. Enskärin hylky Rosalan eteläpuolella Enskäretin ja Båtskäretin välissä.**
- 3. Dragsfjärd: ns. Änholmin hylky Purunpäästä itään sijaitsevan Änholmen-niemen eteläpuolella**
- 4. Dragsfjärd: hylky Biskopsön ja Träskön välissä, Träskön luoteisrannalla**

Tarkoituksena on tehdä ei-kajoavaa hylkydokumentointia mittaamalla ja valokuvaamalla, ja kartoittaa haaksirikkopaikan löytökokonaisuuden laajuutta. Työhön osallistuvat Timo Kytölä, Matti Kytölä ja Kaj Enholm. Ryhmän käytössä on kaksi alusta: ms Bris (T-12583, Naviga 8s-runko, katettu, kokovalkoinen, musta hyttiraita) ja ms Olivia (T-12713, Telfa-Cat, katettu vaalea runko, ruskeat hyttirakenteet).

Museovirasto oikeuttaa edellä mainitut henkilöt muinaismuistolain (295/63) 10 §:n 1 momentin perusteella dokumentoimaan edellä mainittuja muinaisjäänöskohteita seuraavilla ehdoilla:

- Lupa on voimassa 15.7. - 31.12.2000.
- Vastuuhenkilönä on Timo Kytölä.
- Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että raportti toiminnasta muinaisjäänöskohteilla toimitetaan Suomen merimuseolle 1.4.2001 mennessä. Raportista tulee käydä ilmi, millaista sukeltajien toiminta hyllyllä on ollut ja mitä havaintoja on tehty. Mahdollisista onnistuneista valokuvista ja videonauhasta liitetään kopioita raporttiin. Kuvien yhteydessä tulee olla tieto kuvaajasta, kuvausajankohdasta ja kuva-aiheesta.

4. Kohteita ei vahingoiteta huolimattomalla ankkuroinnilla eikä muulla tavalla sukellusten aikana. Osia tai esineitä ei siirretä eikä nosteta.

5. Sukelluksista ilmoitetaan etukäteen lähimmälle merivartioasemalle.

6. Sukellukset tehdään sukeltajien omalla vastuulla.

**Lisäksi Saaristomerellä sukeltajaryhmä jatkaa mahdollisuuksiensa mukaan merimuseolle aiemmin ilmoitettujen sijaintitiedoiltaan epäselvien vedenalaiskohteiden paikantamista. Mahdollisista uusista vedenalaislöydöistä yhdistys tekee merimuseolle asianmukaiset ilmoitukset.**

Yli-intendentin sijainen,  
tutkija



Maija Fast

Tutkija



Matias Laitinen

Tiedoksi: Saaristomeren merivartiosto, Saaristomeren kansallispuisto, Turun maakuntamuseo

15.6.2001

6/307/2001

Rannikkosukeltajat ry  
Timo Kytölä  
Uudenkylänrinne 47  
20960 Turku  
Puh 040-532545  
Fax 02-2588658



VIITE / REFERENS Tutkimuslupa-anomuksenne 1.6.2001

ASIA / ÄRENDE **Tutkimuslupa rauhoitetuille hyllyille Nauvossa ja Dragsfjärdissä**

Rannikkosukeltajat ry anoo tutkimuslupaa seuraaville muinaismuistolain (295/63) rauhoittamille vedenalaisille muinaisjäänöksille:

- 1. Nauvon ulkosaaristo: haaksirikkopaikka Storskärin viereisen Egelskärin pohjoisrannalla**
- 2. Dragsfjärd: ns. Enskärin hylky Rosalan eteläpuolella Enskärin ja Båtskärin välissä**
- 3. Dragsfjärd: ns. Änholmin hylky Purunpäästä itään sijaitsevan Änholmen-niemen eteläpuolella**
- 4. Dragsfjärd: hylky Biskopsön ja Träskön välisessä salmessa, Träskön luoteisrannalla**

Tarkoituksena on tehdä ei-kajoavaa dokumentointia mittaamalla ja valokuvaamalla. Työhön osallistuvat ainakin Timo Kytölä, Matti Kytölä ja Kaj Enholm. Nauvon ulkosaaristossa olevaan Egelskärin haaksirikkopaikkaan liittyy arkeologin johtama kenttätutkimus, jossa ryhmä toimii vapaaehtoisukeltajina. Ryhmän käytössä on kaksi katettua tasaperäistä moottorivenettä: ms Bris, rek.no T-12583 (VHF OF-6890, vene väriltään kokovalkoinen) ja ms Olivia, rek.no T-12713 (VHF OF-8464, veneen runko vaalea, hyttirakenteet ruskeat).

Museovirasto oikeuttaa Rannikkosukeltajat ry:n muinaismuistolain 10 §:n 1 momentin perusteella dokumentoimaan edellä mainittuja muinaisjäänöksikohteita seuraavilla ehdoilla:

1. Lupa on voimassa 15.6.-31.12.2001.
2. Vastuuhenkilönä on Timo Kytölä.
3. Vastuuhenkilö huolehtii siitä, että raportti toiminnasta muinaisjäänöksikohteilla toimitetaan Suomen merimuseolle 1.4.2002 mennessä. Raportista tulee käydä ilmi, millaista toimintaa kohteilla on ollut ja mitä havaintoja on tehty. Jos kohteita valokuvataan tai videoidaan, raporttiin liitetään valikoituja ja tekstitettyjä kopioita kuvamateriaalista. Kuvien yhteydessä tulee olla tieto kuvaajasta, kuvausajankohdasta ja kuva-aiheesta.

4. Muinaisjäänköhteitä ei vahingoiteta huolimattomalla ankkuroinnilla eikä muulla tavalla toiminnan aikana. Rakennosia tai esineitä ei nosteta eikä siirretä; löytökokonaisuuksia ei muuteta.
5. Sukelluksista ilmoitetaan etukäteen lähimmälle merivartioasemalle.
6. Sukellukset tehdään sukeltajien omalla vastuulla.

**Lisäksi Rannikkosukeltajat ry jatkaa Saaristomerellä merimuseon arkistossa olevien sijaintitiedoiltaan epäselvien kohteiden paikantamista ja tarkastussukellusten tekoa. Tiedot tarkastussukelluksista ja mahdollisista uusista löydöistä toimitetaan asianmukaisesti Suomen merimuseolle.**

Yli-intendentti

  
Marja Pelanne

Tutkija

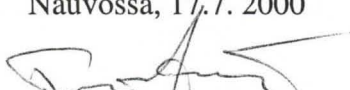
  
Maija Fast

Tiedoksi: Saaristomeren merivartiosto, Saaristomeren kansallispuisto, Turun maakuntamuseo, Egelskär-projektin vetäjä Riikka Ihamäki/ Lahden kaupunginmuseo






# METSÄHALLITUS

LUPA	Liikkumis- ja laitesukelluslupa	Diaario-numero	
HAKEMUKSEN PVM	15.7. 2000	<u>Kirjallinen</u> Suullinen	X
LUVAN HALTIJA, OSOITE JA PUHELIN	Rannikkosukeltajat ry. C/O Timo Kytölä Uudenkylänrinne 47, 20960 Turku 040 – 532 5455	Henkilö-kohtainen <u>Avustajat</u> <u>sallittu</u>	X
LUVAN KOHDE	Liikkuminen sekä sukeltaminen paineilmalaitteilla Saaristomeren kansallispuistoon kuuluvassa Nauvon Trunsön rajoitusosassa		
ALUE, JOTA LUPA KOSKEE	Metsähallituksen hallinnassa olevat ja Saaristomeren kansallispuistoon kuuluvat alueet Trunsön eteläpuolella, Storskärin saaren ympärillä	Karttaliite Ohessa	X
LUVAN VOIMASSA-OLOAIKA	15.7. 2000 – 31.12. 2000	Pyydys-Merkkien Numerot:	
LUVAN EHDOT	Tarpeetonta häiriötä luonnolle tulee välttää. Saapuessaan alueelle luvansaajan tulee ilmoittaa tulostaan rajavartiolaitoksen Pärnäisten tukikohtaan Nauvossa. Puhelin 0204107106.		
RAPORTOINTI-VELVOLLISUUS			
MÄÄRÄYKSET, JOIHIN TÄMÄ LUPA PERUSTUU	Saaristomeren kansallispuiston järjestyssääntö kohta 2 ja 4	Päätöksen lunastus  0 mk	
LUVAN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	Nauvossa, 17.7. 2000  Trygve Löfroth, vt. Puistonjohtaja	Liitetään saantitodistus Liitetään valitusosoitus	

*Metsähallitus Etelä-Suomen luontopalvelut, 21660 Nauvo,  
puhelin 0205 64 4660 ja telefax 0205 64 4661*



# METSÄHALLITUS

LUPA	Sukelluslupa	Diaario-numero	
HAKEMUKSEN PVM	15.6.01	Kirjallinen Suullinen	X
LUVAN HALTIJA, OSOITE JA PUHELIN	Rannikkosukeltaja ry Uudenkylänrinne 47 20 960 Turku vastuuhenkilö Timo Kytölä	Henkilökohtainen Avustajat sallittu	X
LUVAN KOHDE	Sukellus hyllylle tutkimustarkoituksessa, liikkuminen puiston rajoitusosassa		
ALUE, JOTA LUPA KOSKEE	Nauvo, Trunsö, Storskär	Karttaliite ohessa	
LUVAN VOIMASSA-OLOAIKA	20.6.-31.12.01	Pyydysmerkkien numerot:	
LUVAN EHDOT	Saarille maihinousu on kielletty. Alukset: ms. Bris T-12 583, 040-532 5455 Ms. Olivia T-12 713, 0400-446 106		
RAPORTOINTI-VELVOLLISUUS	Raportti Metsähallitukselle Nauvoon tiedoksi viimeistään 1.4.02		
MÄÄRÄYKSET, JOIHIN TÄMÄ LUPA PERUSTUU	Saaristomeren kansallispuiston järjestys-Sääntö, kohdat 2, 3,14.	Päätöksen lunastus	mk
LUVAN PÄIVÄYS JA ALLEKIRJOITUS	Nauvo, 20.6.01  Jukka Högmänder, puistonjohtaja	Liitetään saantitodistus Liitetään valitusosoitus	

*Metsähallitus Etelä-Suomen luontopalvelut, 21660 Nauvo  
puhelin 0205 64 4660 ja telefax 0205 64 4661*

Rannikkosukeltajat ry.

Turku

Rannikkosukeltajat ry:n tutkimusluvan vastuuhenkilö Timo Kytölä soitti maanantaina 9.10.2000 löytöalueelta Suomen merimuseoon tutkija Maija Fastille ja kertoi puhelinkeskustelussa sukelluksiin osallistuneiden henkilöiden tekemistä poikkeavista havainnoista.

Suomen merimuseon tutkija Maija Fast pyysi tiistaina 10.10.2000 Timo Kytölän kanssa käydyn puhelinkeskustelun yhteydessä allekirjoittanutta tekemään kirjallisen ilmoituksen Rannikkosukeltajat ry:n tekemistä havainnoista ko. alueelta.



Timo Kytölä pj.  
Rannikkosukeltajat ry.  
Turku

Tämän ilmoituksen liitteenä seuraa löytöalueelta 7.10.2000 kuvattu leikkaamaton videofilmi.

Rannikkosukeltajat ry.  
Timo Kytölä  
Uudenkylänrinne 47  
20960 TURKU 96  
Puh. koti 02 2588658  
Puh. työ 040 5325455  
Fax. 02 2588658  
e-mail [kytky.@nic.fi](mailto:kytky.@nic.fi)

Turku 15.10.2000

Suomen Merimuseo  
Tutkija Maija Fast  
Hylkysaari  
00570 Helsinki

**Asia:** Rannikkosukeltajat ry:n havaintoilmoitus Saaristomeren  
Egelskärin löytöalueelta 7. 10. 2000 .  
**Viite:** Puhelinkeskustelu Fast / Kytölä 9. ja 10. 10. 2000.

Rannikkosukeltajat ry suoritti Museoviraston ja Suomen merimuseon luvalla (39/307/1998) vuonna 1998 dokumentointia Saaristomerellä Storskärin alueella Egelskärin rannassa sijaintipaikassa 59 49,10' N , 21 47,92' E.

Yhdistys jätti toiminnastaan alueella inventointiraportin Suomen merimuseolle 30. 4.1999 , josta ilmeni mm. alueella ei-kajoavalla dokumentoinnilla havaittavissa olevat irtoesine löydöt.

Rannikkosukeltajat ry anoi 12.07.2000 Suomen merimuseolta uutta dokumentointi- ja tutkimuslupaa ko. alueelle tarkoituksenaan jatkaa löytöalueen ja sen ympäristön inventointia. (Lupa No 19/307/2000)

Saaristomeren runsaan levätilanteen vuoksi alueella ei voitu työskennellä eikä tehdä havaintoja ensimmäisillä käyntikerroilla 17.7.2000 ja 29.7.2000.

Rannikkosukeltajat ry. aloitti 7.10.2000 alueella tutkimusleirin varusteinaan mm. etsintä-, paikannus-, mittaus- ja kuvauskalustoa. ( video- ja still- kamerat )

Yhdistyksen jäsenet Timo Kytölä , Kaj Enholm ja Matti Kytölä suorittivat ensimmäiset havainto- ja kuvaussukellukset löytöalueella lauantaina 7.10.2000. Sukellusten ja kuvausten jälkeisellä neuvonpidolla todettiin yksimielisesti ; alueella ei ole enää havaittavissa esinelöytöjä yhtä suurissa määrin kuin vuonna 1998, jolloin Rannikkosukeltajat poistuivat alueelta edellisen kerran. Kellon asento ei ollut muuttunut, pohjaan jätetty ruutukehikko oli paikoillaan, yksi havainto kivisauvoista ja metalliastiasta , mutta alueella olleista ruukuista ja ruukun palasista ei voitu tehdä yhteneviä havaintoja vuoden 1998 havaintojen kanssa. Ruukkuja ja niihin liittyviä ruukun palasia ei ollut havaittavissa 7.10.2000 tehdyillä sukelluksilla yhtä paljon kuin 1998 suoritetuissa sukelluksissa – ainoastaan kaksi havaintoa. Koska Rannikkosukeltajat ry:n tutkimuslupa on ei-kajoava, varmuutta mahdollisiin sedimenttiin uponneisiin ruukkuihin ja ruukun osiin ei saatu.



# RANNIKKOSUKELTAJAT ry , TURKU

Kustdykare rf , Åbo

Rannikkosukeltajat ry on vuonna 1982 perustettu sukellusseura.

Seuran tarkoituksena on sukellustoimintamuotojen kehittäminen ja vedenalaisen tutkimuksen edistäminen.

Seura organisoii vedenalaisprojekteja tutkimuksen ja tieteen aloilta.

Seura toteuttaa:

- Vedenalaisia tutkimuksia ja dokumentointeja Saaristomerellä.
- Meriarkeologiahankkeita , myös yhteistyökumppanien kanssa.
- VA-tekniikoita:

Kuvaus ( still-, video- ja mosaiikkikuvaus )  
Mittaus ( kohdekartoitukset, 3D )  
Mallintaminen ( piirrokset, 3D )  
Pohjaprofiilit ( kaikuluotaus ja täkymetria )  
Paikantaminen  
Dokumentointi

Yhteistyökumppaneitamme mm:

Suomen Merimuseo  
Forum Marinum  
Geologinen tutkimuskeskus  
Pro Eugenia ry  
Suomen Meriarkeologinen yhdistys ry

Seuran jäsenistön kunnia-asia on saaristomme ainutlaatuisen vedenalaisen kulttuuriperinnön vaaliminen.

*Postiosoite:*

*Rannikkosukeltajat ry  
Uudenkylänrinne 47  
20960 Turku*

*Yhteystietoja: Timo Kytölä puh. 040 5325455, email  
timo.kytola@nic.fi , Kaj Enholm puh. 0400 446106,  
email kaj.enholm@leirasfinland.fi*